

DĚJEPIS

Vyučovací předmět má časovou dotaci dvě hodiny týdně. Vzdělávací obor dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Vzdělávání v této oblasti směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturní historické aspekty života lidí a jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Důležité je poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy, které umožní žákům proniknout do pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém charakteru a své možné budoucnosti.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

- důraz na práci s textem, vyhledávání informací
- vést žáky k sebehodnocení
- využívání moderních alternativních výukových metod a postupů
- zajímavé projekty, domácí úkoly
- individuální přístup k žákům

Kompetence k řešení problému

- využití problémového vyučování
- využití informací ze všech dostupných zdrojů, práce s těmito informacemi, vč. využití internetu
- žáci se zapojují do soutěží a projektů

Kompetence komunikativní

- žáci vhodně argumentují, prezentují svůj názor, umí vyslechnout názory ostatních
- podpora dobrých vztahů ve třídách a mezi třídami, vztahy k žákům se SPU a integrovaným žákům
- vhodná komunikace s okolím ve škole i mimo ni
- komunikovat s okolím mohou žáci i prostřednictvím školního časopisu Slon

Kompetence sociální a personální

- využití skupinového vyučování, spolupráce, pomoci, týmové práce, střídání rolí ve skupině
- zvládat negativní jevy a chování v kolektivu, respektovat dohodnutá pravidla
- vzájemný respekt a tolerance

Kompetence občanské

- žáci dodržují své povinnosti a uplatňují svá práva, respektují školní řád, dotvářejí jej v pravidlech chování ve svých třídách
- žáci respektují odlišnosti kulturní, rasové, národní, fyzické i psychické

Kompetence pracovní

- vést žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení vlastních profesních možností

Všestranné využití ICT

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

6. ročník

Očekávané výstupy	Rozpracované výstupy	Učivo	Strategie	Kompet.	Průřez.	Mezipředmět.vztahy
Pravěk						
osvojí si práci s časovou přímkou	orientuje se v časové ose	Historie, prameny, periodizace				M - geo
osvojí si základní periodizaci dějin	dokáže řadit hlavní historické epochy v chronologickém sledu					
uvede zdroje informací o minulosti	chápe rozdíl hmotný - písemný pramen a uvede instituce, kde jsou shromažďovány					
Doba kamenná						
rozpozná vývojová stadia člověka	seznámí se se vznikem a vývojem lidského rodu a dokáže určit hlavní znaky člověka	Vznik a vývoj lidského rodu			10aSV, 5EV	Z
seznámí se se způsobem života lidí v pravěku	charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, pochopí podmínky a důsledky přechodu k zemědělství a vznik řemesel	Hlavní znaky člověka				
		Paleolit				
		Mezolit				
		Neolit				
		Eneolit				
Dobrá bronzová a železná						
objasní význam zpracování kovu pro lidskou společnost	pochopí důsledky oddělení řemesel od zemědělství jako podmínky pro rozvoj obchodu					Z, F
Starověk						
rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních států	seznámí se s východními státy, jejich dějinami, kulturou a vzdělaností	Mezopotámie			5EV	
		Egypt				Z
		Indie				
		Čína				
		Řecko			2VDO	

chápe význam řecké civilizace pro evropské dějiny a pochopí podstatu antické demokracie	uvědomí si prolínání kulturních vlivů, uvede osobnosti antiky významné pro evropskou civilizaci	Minojská Kréta, Mykénské Řecko				VV
		Sparta, Atény				ČJ - lit
		Makedonie				OV
učí se chápat formy státní moci	získává představu o chování osobnosti společenských skupin, popíše územní rozsah římské říše	Řím - doba královská			2VDO	
		Řím - republika				VV
		Řím - císařství				
uvědomí si význam křesťanství pro vznik raně feudálních států	chápe křesťanství jako druh náboženství vedle ostatních náboženství, která umí respektovat	Křesťanství				ČJ - lit, nábož
dokáže porovnat barbarské civilizace s antikou	ukáže na mapě posun Hunů a vznik barbarských říší a vyvede závěr o příčině zániku říše západořímské	Stěhování národů			6MeV	Z
		Hunové			5EV	
		Zánik říše západořímské				

7. ročník

Očekávané výstupy	Rozpracované výstupy	Učivo	Strategie	Kompet.	Průřez.	Mezipředmět.vztahy
RANÝ STŘEDOVĚK						
Popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik a vzniku států	popíše osídlení Evropy po rozpadu západořímské říše	nové uspořádání Evropy			2VDO, 3Vkm	občanská výchova
	objasní šíření křesťanství v Evropě	křesťanství v Evropě				
Porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblastí	charakterizuje vývoj ve Francké, Byzantské a Arabské říši	Francká říše, Byzantská říše, Arabská říše			2VDO, 3Vkm, 4MuV	zeměpis
	porovnává odlišnost těchto kultur					

Objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	charakterizuje první státní útvary na našem území (Sámová říše, Velká Morava)	Sámová říše, Velká Morava			2VDO, 3Vkm	
	popisuje počátky českého státu a jeho vývoj, vládu Přemyslovců	počátky českého státu, první Přemyslovci				
VRCHOLNÝ A POZDNÍ STŘEDOVĚK						
Vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám	vymezí úlohu křesťanství v životě středověkého člověka	křesťanství v životě středověkého člověka			1OaSV, 2VDO, 3Vkm,	
	objasňuje vliv křesťanství na život v Čechách	křesťanství v Čechách				
	orientuje se v základní organizaci církve	organizace církve				
	porovnává křesťanství s islámským náboženstvím	islám				
Ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti	popisuje vznik měst a jejich význam	vznik měst a jejich význam			2VDO, 3Vkm, 5EV	
	charakterizuje vzdělanost	vzdělanost v Čechách				
	popisuje dědičné království v Čechách a období vlády posledních Přemyslovců	dědičné království v Čechách a vláda posledních Přemyslovců				
	uvádí Lucemburky na našem trůně	Lucemburkové na českém trůně				
	popisuje české království na vrcholu moci za vlády Karla IV.	vláda Karla IV.				
Uvede příklady románské a gotické kultury	rozlišuje základní znaky románské a gotické kultury	románská a gotická kultura			2VDO, 3Vkm, 4MuV, 5EV	

	uvádí románské a gotické stavby v Čechách	románské a gotické kulturní památky v Čechách				
Vysvětlí nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky	objasní boj mezi světskou a církevní mocí	reforma církve			2VDO, 3Vkm	
	uvádí hlavní myšlenky reformace církve					
	charakterizuje stoletou válku mezi Anglií a Francií	stoletá válka				
Vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	charakterizuje husitské války	husitství, husitské války			2VDO, 3Vkm	
	vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život					
	charakterizuje období vlády Jiřího z Poděbrad a Jagellonců v Čechách	Jiří z Poděbrad, Jagellonci v Čechách				
RANÝ NOVOVĚK						
Popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	popíše hlavní objevné cesty a vysvětlí jejich význam	zámořské objevy, jejich příčiny a důsledky			2VDO, 3Vkm, 4MuV	zeměpis
	objasní hospodářské a společenské změny v Evropě	hospodářské a společenské změny v Evropě				
	charakterizuje život v Asii, Africe a Americe	život v Asii, Africe a Americe				
Vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka	objasní pojmy renesance a humanismus a vysvětlí jejich význam	renesance a humanismus			1OaSV,2VDO, 3Vkm	
Na příkladech evropských dějin konkretizuje vznik absolutismu	popisuje vznik absolutistických monarchií v Anglii, Francii, Španělsku, Německu, Rusku	vznik absolutistických vlád v Evropě			2VDO, 3Vkm, 4MuV	zeměpis

	vymezí základní charakteristiky absolutistické vlády					
Objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a uvnitř habsburské monarchie	popíše nástup Habsburků na český trůn	české země v rámci habsburské monarchie			10aSV, 2VDO, 3Vkm, 4MuV	výtvarná výchova
	charakterizuje náboženské poměry v Čechách					
	popíše vládu Rudolfa II.					
	rozpozná základní znaky renesanční kultury a uvádí její představitele a příklady významných kulturních památek u nás					
	vymezí postavení českých zemí v podmínkách Evropy					
Objasní příčina a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	charakterizuje české stavovské povstání a jeho důsledky	český stavovský odboj a jeho důsledky			2VDO, 3Vkm	
	popíše průběh a výsledky třicetileté války v Evropě	třicetiletá válka a její důsledky				
Na příkladech evropských dějin konkretizuje vrcholný absolutismus a konstituční monarchii	vysvětlí průběh a důsledky občanské války v Anglii	vývoj monarchií v Anglii, Francii a Rusku			2VDO, 3Vkm, 4MuV	zeměpis
	charakterizuje Francii za vlády Ludvíka XIV.					
	demonstruje vývoj absolutismu v Rusku					
Orientuje se v historické mapě		práce s historickými mapami v rámci probíraného učiva			10aSV, 3Vkm	zeměpis

8. ročník

Očekávané výstupy	Rozpracované výstupy	Učivo	Strategie	Kompet.	Průřez.	Mezipředmět.vztahy
Osvícenský absolutismus						
konkretizuje osvícenství, encyklopedisty, absolutismus a konstituční monarchie v evropských dějinách	chápe význam encyklopedistů a vyvodí jejich úsilí o naplnění osvícenského ideálu lidských práv a demonstuje na vybraných zemích konstituční monarchie	Encyklopedisté			10aSV	
		Velká Británie			2VDO	Z, Čj
		Spojené státy americké				
		Rakousko - Marie Terezie, Josef II.				
		Rusko				
Velká francouzská revoluce						
objasní souvislost mezi francouzskou revolucí a napoleonskými válkami a zánikem starých společenských struktur v Evropě	chápe francouzskou revoluci jako mezník moderních evropských dějin a dokáže vyvodit, že došlo ke zrušení feudálního řádu a nastolení občanské společnosti	Francie - pád absolutismu, konstituční monarchie, jakobínská diktatura, konzulát, císařství, Napoleon I.			3Vkm	Z, Čj, VV
Ponapoleonská Evropa						
dokáže vysvětlit změny, které charakterizují modernizaci společnosti	objasní zásadní ekonomické, politické, sociální a kulturní změny v Evropě i v českých zemích a vysvětlí důsledky industrializace	Průmyslová revoluce			2VDO	F
		Vznik kapitalistické společnosti			3Vkm	Z, OV
Revoluce 1848/49 v Evropě a národní obrození v českých zemích						
porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národním hnutím ve vybraných zemích Evropy	uveďte požadavky formulované v evropských revolucích a dokáže charakterizovat fáze národního obrození a vyvodit, že národní obrození vedlo k vytváření novodobého českého politického národa	Francie, Itálie, Německo, Rakousko			10aSV	Z, Čj
					2VDO	
					6MeV	

Porevoluční Evropa						
charakterizuje snahy významných sociálních skupin a na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy	seznámí se se vznikem vybraných zemí, dokáže vysvětlit pojmy konzervatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus, občanská práva	Viktoriánská Anglie			2VDO, 3Vkm, 4MuV,6MeV	Čj, Z
		Sjednocení Německa				
		Sjednocení Itálie				
		Vznik USA				
		Vznik Rakouska - Uherska				
Kolonialismus						
vysvětlí soupeření mezi velmocemi a dokáže definovat význam kolonií	uvědomí si nerovnoměrnost vývoje v Evropě i ve světě a dokáže vysvětlit důsledky, ke kterým nerovnoměrnost vedla, seznámí se s nejznámějšími koloniemi	Kolonialismus, imperialismus			2VDO, 3Vkm	Z, OV, Čj
1. světová válka a její důsledky						
demonstuje na příkladech zneužití techniky	pochopí příčiny první světové války, seznámí se s jejím průběhem a uvědomí si, jaké politické, sociální, kulturní a ekonomické důsledky válečný konflikt měl	Světové velmoci			1OaSV, 2VDO, 4MuV	Z, OV, Čj, VV
		Revoluce v Rusku				
		Vznik ČR				

9. ročník

Očekávané výstupy	Rozpracované výstupy	Učivo	Strategie	Kompet.	Průřez.	Mezipředmět.vztahy
MODERNÍ DOBA						
Popisuje výsledky 1. světové války a důsledky pro český národ	charakterizuje vznik Československa a vývoj v první republice	1. světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky.			1OaSV,2VDO, 3Vkm, 6MeV	zeměpis
	popisuje versailleský mírový systém	nové politické uspořádání Evropy				

	vysvětluje příčiny, průběh a důsledky světové hospodářské krize	světová hospodářská krize.				
Charakterizuje totalitní systémy, příčiny jejich nastolení a důsledky pro svět	objasňuje vznik a postup fašismu	fašismus, nacismus a komunismus - důsledky pro ČSR a svět.			10aSV, 2VDO, 3Vkm, 4MuV, 6MeV	občanská výchova
	objasňuje vznik a postup komunismu					
Popisuje příčiny, průběh a výsledky 2. světové války a postavení a úlohu českého národa v ní	popisuje Mnichovský diktát a jeho důsledky	2. světová válka, situace v našich zemích a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války			10aSV, 2VDO, 3Vkm, 4MuV, 6MeV	zeměpis
	charakterizuje rozbití Československa, československý odboj					
	popisuje zahraniční boje protihitlerovské koalice a porážku fašismu					
	charakterizuje osvobození Československa					
Na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky		vojenská technika a její zneužití.			5EV	fyzika
Na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv		holocaust			10aSV, 2VDO, 3Vkm, 4MuV, 6MeV	občanská výchova
Zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a	charakterizuje obnovené Československo, boj o moc	Československo od únorového převratu do roku 1989			10aSV, 2VDO, 3Vkm, 4MuV, 6MeV	
	popisuje převrat v ČSR - únor 1948					

kulturní prostředí	popisuje příčiny, průběh a důsledky nástupu totalitního režimu v Československu					
	hodnotí vojenskou intervenci do Československa v roce 1968					
	charakterizuje období normalizace					
	popisuje pád totalitního režimu v Československu					
	charakterizuje vznik ČR	vznik ČR				
Vysvětlí příčiny a důsledky bipolárního světa, uvádí příklady střetávání obou bloků	charakterizuje poválečné uspořádání světa	studená válka - politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření			10aSV, 2VDO, 3Vkm, 4MuV, 6MeV	občanská výchova
	objasňuje příčiny a průběh studené války					
Vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce		mezinárodní hospodářské a politické organizace			10aSV, 2VDO, 3Vkm, 6MeV	občanská výchova
Posoudí postavení rozvojových zemí		rozpad koloniálního systému			10aSV, 2VDO, 3Vkm, 4MuV, 6MeV	zeměpis
Prokáže orientaci v základních globálních problémech lidstva		problémy současnosti			10aSV, 2VDO, 3Vkm, 4MuV, 6MeV	zeměpis, občanská výchova

S využitím poznatků z jiných předmětů charakterizuje rozvoj vědy a techniky, vzdělanosti		věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje			10aSV, 2VDO, 3VkJ, 5EV, 6MeV	fyzika
--	--	---	--	--	------------------------------	--------

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Vyučovací předmět občanská výchova má časovou dotaci 1 hodinu týdně v každém ročníku na 2. stupni.

Předmět občanská výchova se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v různých životních situacích. Seznamuje žáky s činnostmi důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla mezilidského soužití a nést odpovědnost za vlastní názory a chování. Posiluje finanční gramotnost žáků využitelnou v reálných situacích praktického života. Poskytuje žákům důležité informace ze sféry profesní orientace a pomáhá jim při zodpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

- vést žáky k sebehodnocení
- využívání alternativních výukových metod a postupů
- zajímavé projekty, domácí úkoly
- individuální přístup k žákům
- umožňování realizace vlastních nápadů

Kompetence k řešení problému

- žáci hledají různá řešení problému
- využití problémového vyučování
- využití řešení problémových úkolů (situací) z běžného života (praxe)
- využití informací ze všech dostupných zdrojů, práce s těmito informacemi, vč. využití Internetu

Kompetence komunikativní

- žáci vhodně argumentují, prezentují svůj názor, umí vyslechnout názory ostatních
- podpora dobrých vztahů ve třídách a mezi třídami, vztahy k žákům se SPU a integrovaným žákům
- vhodná komunikace s okolím ve škole i mimo ni
- komunikovat s okolím mohou žáci i prostřednictvím školního časopisu Slon

Kompetence sociální a personální

- využití skupinového vyučování, spolupráce, pomoci, týmové práce, střídání rolí ve skupině
- zvládat negativní jevy a chování v kolektivu, respektovat dohodnutá pravidla
- vzájemný respekt a tolerance

Kompetence občanské

- žáci dodržují své povinnosti a uplatňují svá práva, respektují školní řád, dotvářejí jej v pravidlech chování ve svých třídách
- žáci respektují odlišnosti kulturní, rasové, národní, fyzické i psychické
- důraz na ekologickou výchovu (teorie i praxe)

Kompetence pracovní

- vést žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení vlastních profesních možností

Kompetence digitální

- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít

Všestranné využití ICT

6. ročník

Očekávané výstupy	Rozpracované výstupy	Učivo	Strategie	Kompet.	Průřez.	Mezipředmět.vztahy
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI						
objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	uvede na konkrétních příkladech regionální zvyky, nářečí, ovládá rozdíly mezi spisovnou a nespisovnou češtinou a chápe státní symboly jako vyjádření suverenity státu	regiony, život v regionech, český jazyk spisovný a nespisovný, cizí jazyky, státní symboly, typy státní moci			1OaSV,2VDO,3Vkm	Čj, Z,D, Rv
posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci	vysvětlí význam harmonických vztahů mezi členy rodiny a chápe rodinu jako vzor a místo bezpečí	rodina, rodinné a příbuzenské vztahy, funkce rodiny, manželství, náhradní výchova			1OaSV, 2VDO, 3Vkm	Čj, Z, D, RV
	umí vysvětlit systém českého školství, ovládá školní řád a sestaví vlastní řád školy, uvědomí si důležitost organizace práce, chápe vzdělávání jako celoživotní proces	vzdělávání, pravidla školního života, metody učení			1OaSV, 2VDO, 6MeV	Čj, D, Z

	zná důležité mezníky českých dějin, vyjmenuje na konkrétních příkladech osobnosti naší země z řad umělců, vynálezců a sportovců	historie naší země, současnost naší země - významné osobnosti, naši prezidenti, hlavní město Praha			10aSV, 2VDO, 3Vkm	Čj, D, HV, VV, TV
	dokáže vysvětlit podíl občana na životě své obce, uvědomí si význam životního prostředí	domov, obec, druhy obcí, obecní zřízení, životní prostředí			10aSV, 2VDO, 5EV, 6MeV	Čj, D
objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti a odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	uvede na konkrétních příkladech projevy lidské nesnášenlivosti, uvádí příklady odlišností mezi lidmi	přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, problémy lidské nesnášenlivosti			10aSV, 2VDO, 3Vkm, 4MuV, 6MeV	Čj, D, Z
rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	uvede na konkrétních příkladech porušování lidských práv	diskriminace, rasismus, xenofobie, řešení konfliktů			10aSV, 2VDO, 5EV, 6MeV	Čj, D
uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	chápe a využívá pravidla slušného chování mezi lidmi, umí pracovat ve skupině	zásady lidského soužití, pravidla chování			10aSV, 2VDO, 3Vkm, 4MuV	Čj, D, Z, TV

Očekávané výstupy	Rozpracované výstupy	Učivo	Strategie	Kompet.	Průřez.	Mezipředmět.vztahy
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI						
	chápe a vysvětluje pojmy kultura, umění, krása	kultura, architektonické styly, umění, krása kolem nás			10aSV,5EV, 6MeV	D
	dokládá na konkrétních příkladech přírodní a kulturních bohatství naší země					
	hodnotí nabídku jednotlivých kulturních zařízení					
	vnímá vliv kulturních zařízení na zušlechťování člověka					
	ovládá základní úroveň slušného chování pro každý den	zásady slušného chování			10aSV,2VDO	
	objasní možnosti pomoci ostatním lidem za mimořádných událostí	ochrana obyvatel za mimořádných událostí				
Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích	uvědomuje si vliv rodiny, školy, vrstevníků na rozvoj svojí osobnosti	socializace, vliv rodiny, školy a ostatních lidí na vývoj osobnosti			10aSV,2VDO	Rv
	používá vhodné formy chování a komunikace ve styku se svým okolím	Komunikace (verbální/neverbální)				
Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám		víra, formy náboženství, národnostní menšiny			10aSV,2VDO, 3Vkm	D
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ						

Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, uvede příklady a způsob jejich ochrany		majetek a vlastnictví			10aSV	
sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření	dokáže identifikovat svoje potřeby a rozhodnout o jejich důležitosti	naše potřeby, hospodaření s penězi			10aSV, 6MeV	M
	sestavuje jednoduchý rozpočet svého hospodaření, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti					
	na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků				
	vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít					

	uvede a porovná nejobvyklejší způsob nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing				
ČLOVĚK STÁT A PRÁVO						
Rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky		stát, jeho formy a typy			10aSV,2VDO, 3Vkm, 4MuV, 6MeV	D
Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů		demokracie			10aSV,2VDO, 3Vkm, 4MuV, 6MeV	
Vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů		volby, volební právo, veřejný život			10aSV,2VDO, 3Vkm, MuV, 6MeV	
Přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu	orientuje se v základních dokumentech o lidských právech	lidská práva v dokumentech			10aSV,2VDO, 3Vkm	
	chápe a pracuje s pojmy rovnost, svoboda, autorita, morálka, mravnost					

8. ročník

Očekávané výstupy	Rozpracované výstupy	Učivo	Strategie	Kompet.	Průřez.	Mezipředmět.vztahy
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI						

Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	vysvětlí, co znamená pasivní, agresivní a asertivní jednání, předvede asertivní jednání v různých modelových situacích	Člověk v sociálních vztazích, mezilidská komunikace			10aSV	rodinná výchova
	popíše tři základní typy chování vzhledem ke konfliktu, uvědomí si, jak sám řeší konflikty, a zhodnotí vhodnost svého chování v situaci konfliktu	Konflikty v mezilidských vztazích				
Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	vysvětlí pojem tolerance, objasní důležitost tolerance ve společnosti, snaží se respektovat odlišnosti jiných lidí	Problémy lidské nesnášenlivosti, tolerance, národnostní menšiny, předsudky			10aSV, 2VDO, 3VkM	dějepis, zeměpis
ČLOVĚK JAKO JEDINEC						
Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	uvede příklady biologických, psychických a sociálních změn v průběhu života člověka	Osobnost			10aSV	rodinná výchova
	uvědomuje si důležitost sebepoznávání, postupně dokáže pojmenovat své vlastnosti, schopnosti i zájmy	Sebepoznávání, zájmy, potřeby, hodnoty, vlohy, schopnosti a dovednosti				

Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	formuluje cíle, kterých by chtěl v životě dosáhnout, a posuzuje svoje možnosti a kladné volní vlastnosti (vytrvalost, rozhodnost, píle) vzhledem k těmto cílům	Životní cíle			10aSV	rodinná výchova
	zamýšlí se nad tím, jaké kroky vedou k dosažení různých životních cílů, jak překonávat překážky a jak potlačit záporné vlastnosti (např. lenost, zbabělost, pohodlnost)	Vůle				
Kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	vyjmenuje čtyři základní typy temperamentu a každý typ stručně charakterizuje	Temperament			10aSV	rodinná výchova
	uvědomuje si, že ke každému typu temperamentu patří kladné i záporné vlastnosti					
	na základě podrobného testu zkusí odhalit svůj temperament					
Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní	vysvětlí rozdíl mezi pojmy temperament a charakter, uvede příklady, odkud a jak získáváme charakterové vlastnosti	Temperament a charakter			10aSV	

nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	uvědomuje si, že se svými vlastnostmi může dále pracovat, kladné rozvíjet a záporné překonávat					
	vnímá důležitost motivace každé lidské činnosti	Motivace				

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

		Hospodaření, potřeby, statky, služby			10aSV	zeměpis, dějepis
	vysvětlí rozdíl mezi výrobním a nevýrobním odvětvím, uvede příklady činností, které k jednotlivým odvětvím patří	Výrobní a nevýrobní odvětví				
	popíše souvislost mezi dělbou práce a obchodem					
Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	objasní pojmy nabídka a poptávka a za použití příkladů vysvětlí podstatu fungování trhu	Směna zboží, nabídka a poptávka, fungování trhu			10aSV, 3Vkm, 6MeV	matematika
	objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny					
	na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH	Tvorba ceny				
	popíše vliv inflace na hodnotu peněz	Inflace				

	vysvětlí, jaké podmínky musí splňovat člověk, který chce podnikat, jaké má povinnosti, co tvoří jeho příjmy a výdaje	Podnikání				
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO						
Rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	vyjmenuje jednotlivé složky státní moci a jejich orgány a popíše činnost těchto orgánů	Moc zákonodárná, legislativní proces, výkonná a soudní			10aSV, 2VDO	
	uvede příklady orgánů, které se podílejí na správě obcí a krajů, a popíše jejich činnost	Obecní a krajské úřady				
Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování	vysvětlí rozdíl mezi právní a morální normou a uvede příklady právních ustanovení, která se na něj vztahují	Právní a morální normy			10aSV, 2VDO	
Rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	jmenuje orgány právní ochrany občanů (policie, soudce, státní zástupce) a popíše jejich činnost	Orgány právní ochrany				
	popíše průběh soudního řízení a čtyřstupňovou soustavu soudů v ČR	Soudní řízení, soustava soudů				
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT						
Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů	objasní, co znamená pro občany ČR členství naší země v EU, uvede příklady práv a povinností souvisejících s členstvím v EU	Evropská unie, právo v Evropě, EU a její orgány			2VDO, 3Vkm, 4MuV	zeměpis

jejich uplatňování	uvede příklady některých orgánů EU a stručně popíše jejich činnost					
Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	popíše pracovní činnosti profesí, které souvisejí se širokým spektrem jeho zájmů	Volba povolání			1OaSV, 6MeV	
Posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání	za pomoci různých úkolů a testů poznává a hodnotí svoje vlastnosti, schopnosti, dovednosti a zájmy	Volba povolání			1OaSV, 6MeV	
	na základě vlastního sebepoznání uvažuje o volbě vhodného povolání					

9. ročník

Očekávané výstupy	Rozpracované výstupy	Učivo	Strategie	Kompet.	Průřez.	Mezipředmět.vztahy
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI						
Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	objasní pojmy vlastenectví a nacionalismus, uvede příklady chování k jednotlivým pojmům	Vlastenectví			2VDO, 3Vkm, 4MuV	dějepis
Rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	vysvětlí pojem tolerance, zdůvodní důležitost tolerance ve společnosti	Problémy lidské nesnášenlivosti			2VDO, 3Vkm, 4MuV	dějepis, zeměpis

	snaží se respektovat odlišnosti jiných lidí a vystupovat proti projevům lidské nesnášenlivosti					
	je seznámen se zákonem stanovenou povinností každého občana odpovídat za škodu	Odpovědnost za škodu			10aSV, 2VDO	
	aktivně vystupuje proti chování, při kterém by došlo k poškození majetku					
Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	připraví stručnou zprávu o politické události na základě informací ze seriózního denního tisku a zaujme k prezentovaným informacím kritický postoj	Prostředky komunikace			2VDO, 6MeV	český jazyk
	uvědomuje si, na jakých principech funguje reklama a jak ovlivňuje veřejné mínění a chování lidí					
	na konkrétních úkolech ve skupině si ověří, jaký přínos má spolupráce, na dalších příkladech doloží význam spolupráce v rodině, ve škole, popř. v obci	Výhody spolupráce lidí			2VDO	
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ						
Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně	popíše různé druhy vlastnictví a uvede jejich příklady	Vlastnictví			2VDO	rodinná výchova

duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uveďte příklady	objasní pojem vlastnické právo a vysvětlí, jakými způsoby lze získat majetek					
	objasní pojmy duševní vlastnictví a tzv. autorská práva a zdůvodní, proč je ochrana duševního vlastnictví důležitá	Ochrana duševního vlastnictví			2VDO	
Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uveďte nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využit	popíše činnost bank a objasní pojmy úvěr, úrok a hypotéka, pojištění	Peněžní ústavy, banky, pojišťovny, možnosti podnikání v ČR				matematika
Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uveďte příklad dávek a příspěvků ze státního rozpočtu	objasní pojem státní rozpočet, charakterizuje příjmy a výdaje státu, uveďte příklady některých daní	Státní rozpočet, daně			6MeV	
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO						
	popíše sociální zabezpečení v ČR a uveďte příklady dávek sociální podpory	Sociální zabezpečení				
Rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uveďte příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	vyjmenuje jednotlivé složky státní moci a jejich orgány a popíše činnost těchto orgánů	Moc zákonodárná, legislativní proces, výkonná a soudní			10aSV, 2VDO	

	uvede příklady orgánů, které se podílejí na správě obcí a krajů a popíše jejich činnost	Státní správa a samospráva - obecní a krajské úřady				
Přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	uvede příklady právních norem, které se na něj vztahují	Lidská práva - Listina základních práv a svobod, základní práva spotřebitele			1OaSV, 2VDO	
	charakterizuje Listinu základních práv a svobod a uvede příklady práv, která jsou v tomto dokumentu obsažena					
Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství	charakterizuje právní stránku vlastnictví, pracovního poměru a manželství a objasní význam právní úpravy těchto důležitých vztahů	důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající			2VDO	rodinná výchova
	vysvětlí, které náležitosti musí obsahovat pracovní smlouva					
Uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci	jmenuje právní vztahy, do kterých běžně vstupuje (např. osobní přeprava, koupě), a popíše práva a povinnosti vyplývající pro účastníky těchto právních vztahů				2VDO	

	uvede příklady smluv upravujících občanskoprávní vztahy					
Rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	jmenuje orgány právní ochrany občanů (policie, soudce, státní zástupce) a popíše jejich činnost	Orgány právní ochrany			2VDO	
	popíše průběh soudního řízení a čtyřstupňovou soustavu soudů v ČR	Právní řád České republiky - soudní řízení, soustava soudů				
Rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	charakterizuje protiprávní jednání, objasní pojmy přestupek a trestný čin a uvede jejich příklady	protiprávní jednání, přestupek, trestní právo, trestný čin, kriminalita mládeže				
Diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	zdůvodní a charakterizuje postih protiprávního jednání	korupce				
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT						
Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	objasní, co znamená pro občany ČR členství naší země v EU, uvede příklady práv a povinností souvisejících s členstvím v EU	Evropská unie			2VDO, 3Vkm, 4MuV	zeměpis
	uvede příklady některých orgánů EU a stručně popíše jejich činnost					

Uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky	jmenuje a charakterizuje nejzávažnější globální problémy současnosti, popíše jejich příčiny i možné důsledky a vyjádří na ně svůj názor	Významné globální problémy			2VDO, 3Vkm, 4MuV, 5EV	zeměpis
Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů	vysvětlí rozdíl mezi pojmy globální a lokální a objasní souvislosti globálních a lokálních problémů	Globální problémy - způsoby jejich řešení			2VDO, 3Vkm, 4MuV, 5EV	zeměpis
	uvede příklady možných řešení globálních problémů na lokální úrovni a popíše, jakým způsobem se na tom řešení může podílet on sám a lidé z jeho okolí					

	uvede příčiny teroristických útoků, jmenuje příklady teroristických organizací a vyjádří svůj osobní názor ke způsobům potírání terorismu ve světě	Světový terorismus			2VDO, 3VkJM, 4MuV	zeměpis
Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	popíše pracovní činnosti profesí, které souvisejí se širokým spektrem jeho zájmů	Volba povolání, budoucí studium			1OaSV, 6MeV	
Posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání	za pomoci různých úkolů a testů poznává a hodnotí svoje vlastnosti, schopnosti, dovednosti a zájmy	Volba povolání			1OaSV, 6MeV	
	na základě vlastního sebepoznání uvažuje o volbě vhodného povolání					
Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	získává profesní informace na exkurzích (na různých typech škol a na úřadě práce) a formou konzultací s výchovnou poradkyní školy	Volba povolání			1OaSV, 6MeV	
Prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	popíše, jakým způsobem se připravit na přijímací pohovor do zaměstnání a jaké dokumenty je třeba předložit (životopis, výpis z trestního rejstříku)	Zaměstnání			1OaSV, 6MeV	

